

Ärende: VN/34790/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismiasetuksen toimeenpanosta ja Tullin hallinnosta annetun lain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om genomförande av Europeiska unionens förordning om en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna och om ändring av lagen om Tullens organisation

Finansministeriet har gett landskapsregeringen möjlighet att lämna utlåtande på utkastet till regeringens proposition med förslag till lagar om genomförande av Europeiska unionens förordning om en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna och om ändring av lagen om Tullens organisation.

Lagstiftningsbehörighet

Landskapets lagstiftningsbehörighet inom natur- och miljövård framgår av 18 § 10 p. i självstyrelselagen för Åland. Gränsjusteringsmekanismen för koldioxid anses inte ingå i landskapets lagstiftningsbehörighet, då avgifterna ska till EU och av den anledningen har inte landskapet lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 5 p. i självstyrelselagen.

Landskapsregeringens synpunkter

Utkastet till propositionen behandlar bland annat stiftande av ny lag för att komplettera Europeiska unionens förordning om en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna. Denna mekanisms syfte

är att minska risken för koldioxidläckage och är en del av EU:s 55%-paket. I korthet är det en gränsjusteringsmekanism för koldioxid (Carbon Border Adjustment Mechanism, CBAM) för att reglera växthusgasutsläpp som har orsakats av vissa varor som importeras till EU. CBAM-varor, vilka omfattas av mekanismen, är till exempel gödselmedel, el, väte och vissa produkter av järn, stål, aluminium och cement. Mekanismen anses komplettera utsläppshandelssystemet inom EU genom att tillämpa en motsvarande ordning när det gäller import till EU. Åtgärden kommer även att uppmuntra partnerländer att införa en politik för koldioxidprissättning för att bekämpa klimatförändringarna.

Förenklat innebär mekanismen att deklareraren ska redovisa varor som importerats, de utsläpp som orsakats av varorna och det antal CBAM-certifikat som motsvarar de utsläppen och som ska överlämnas. Motsvarande ett koldioxidpris som betalats i ursprungslandet för de redovisade utsläppen minskas antalet CBAM-certifikat som behöver överlämnas. Hur många certifikat som ska överlämnas ska även minskas i relation till i vilken utsträckning utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem delas ut gratis i enlighet med artikel 10a i utsläppsdirektivet till verksamhetsanläggningar som producerar samma sorts varor inom EU som omfattas av förordningen.

Landskapsregeringen har endast fått ta del av ett kort sammandrag och förslag på lagtext på svenska. Landskapsregeringen konstaterar att den inte fått ta del av vare sig syftet med eller en konsekvensbedömning av lagförslagen. Förutsättningarna för att bereda och lämna ett utlåtande har därför varit begränsade. I den beredning som därmed kunnat göras har inte uppstått skäl för landskapsregeringen att invända mot sakinnehållet i det sammandrag av lagförslaget som landskapsregeringen har fått ta del av.

Ett av de 7 strategiska utvecklingsmålen i Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda är hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster. Landskapsregeringen förutsätter att Finlands regering övergripande arbetar mot motsvarande målsättning i arbetet med koldioxidjustering vid gränserna, som är ett instrument för att nå en markant minskning av utsläpp av växthusgaser. Det är viktigt att förslaget inte leder till mer administration och högre kostnader för näringslivet i och med att mekanismen införs.

Minister

Roger Höglund

Jurist

Mathias Brink

Ålands landskapsregering